

[P. Munch.]

vis, Ordningen kan blive af en saa uretfærdig Karakter, at der kan være visse Muligheder derfor, den kan være en saadan Begunstigelse fra først til sidst af det største af Rigsdagens Partier og af det største Vælgerparti, at der *kan* blive Betingelser for, at et enkelt Parti faar Flertallet. Jeg vil gerne vide, om det ærede Medlem virkelig tænker sig at ville tage Ordet for en Valglovsforandring af den Karakter. Det vilde jo være en Valglovsforandring, som betød et afgjort Brud med den gældende Grundlov.

Men dernæst melder der sig det andet Spørgsmaal: Er det noget mildere, det ærede Medlem har tænkt paa? Har han blot tænkt paa, at Valgloven skulde være af en saadan Karakter, at den lokkede Vælgerne til bestemte Partier, lokkede dem til de største Partier, mellem hvilke Styrkeprøven stod? Hvis dette er Tilfældet, maa jeg for mit Vedkommende tilstaa, at jeg vilde anse ogsaa dette for en ganske uforsvarlig Fremgangsmaade, og jeg tror ikke, at den vilde bringe det ønskede Resultat. Hvis der ved en eller anden Lejlighed tilvejebragtes et Partiflertal, mon det Partiflertal saa ikke vilde blive et Partiflertal af meget skrøbelig Beskaffenhed, en Kolos paa Lærfødder, der vilde være mindre regeringsduelig, end Partier plejer at være, et Parti, som hurtigt vilde bryde sammen?

Det er jo muligt, at en Omstændighed, der har anbefalet dette Lovforslag, saaledes som den ærede sidste Ordfører sagde, for den højtærede Regering har været at stille det op som en fristende Lokkemad for det højtærede socialdemokratiske Parti. Det er rigtigt, at hvis noget Parti skulde kunne lokkes dermed, skulde det netop være det socialdemokratiske Parti. Men jeg haaber, at det socialdemokratiske Parti ikke.... (Jønson: lader sig lokke!).... det ærede Medlem siger: lader sig lokke; thi jeg tror at kunne sige, at hvis det socialdemokratiske Parti lod sig lokke, vilde det i hvert Fald ikke være Udtryk for Visdom. Partiet vilde da paa et Tidspunkt, da det ikke havde noget virkeligt Vælgerflertal bag sig, opnaa et kunstigt Flertal i Rigsdagens Ting, og jeg tror at turde sige, at er der nogen Vej til at ødelægge et Parti politisk, vilde det være at lade det komme til at regere under saadanne Vilkaar. Derfor ser jeg ikke, at Fristelsen er saa stor. Men ud fra dette kunde man næsten bedre forstaa, om det nuværende Venstreparti opstillede en saadan Lokkemad for Socialdemokratiet.

Min Opfattelse er ikke, at man ved en Valglov skal prøve paa at skabe en Rigs-

dag, der kunstigt afviger fra den naturlige S sammensætning i Vælgerbefolkningen. Den Splittelse i Vælgerbefolkningen, der nu be-
staar, er Udtryk for sociale Forhold, der har præget det politiske Liv lige fra det Øjeblik, da Deltagelse i det politiske Liv ikke længere var Overklassen forbeholdt i Kraft af Valgret eller Interesser, men derimod gled ud til at omfatte hele Befolkningen. Saa længe de sociale Vilkaar er som nu, maa vi regne dermed. Derfor anser jeg det ikke for Opgaven ad en eller anden kunstig Vej at skabe det, man kalder et regeringsdygtigt Flertal, men jeg ser Opgaven deri, at Partierne, erkennende Nødvendigheden af flere Partier, hvoraf intet har Flertal, lærer at omgaas hinanden paa en forstandig Maade og behandle de politiske Forhold ud fra den Kendsgerning, at ingen enkelt Gruppe raader over Flertalsmagten i det danske Folk.

Og jeg ser det som den næste Opgave at vænne Ministrene til at forstaa denne Kendsgerning, at vænne Ministrene, uanset, hvilken Partifarve de i øvrigt maatte have, til at indse, at der er Forskel paa at være Regering for et af Fortidens stormægtige Partier, beherskende langt mere end Flertallet af Tinget, og at være Regering for et mere eller mindre beskedent Mindretal, byggende paa en mere eller mindre hjertelig Støtte fra et andet Parti, sammen med hvilket man ogsaa kun opnaar et meget beskedent Flertal.

Jeg følger imidlertid til, at jeg med megen Glæde har hørt de Udtalelser, som er fremsat med Hensyn til Muligheden af Optagelsen af Spørgsmaalet om en Forfatningsændring. Ved Finanslovbehandlingen i Fjor havde jeg Lejlighed til at pege paa, at den Forvandling i Verdensvilkaarene, der er foregaaet i de senere Tider, nu overalt stiller Parlamenterne Opgaver af ganske anden Karakter end tidligere, og at dette derfor ganske naturligt rejser Spørgsmaalet om adskillige hensigtsmæssige Forfatningsændringer og navnlig om Midlerne til at skabe mere Regeringsdygtighed, mere Handlekraft i Parlamenterne, end vi i Øjeblikket har.

Den ærede Ordfører for vort Parti under Finanslovbehandlingen, det ærede Medlem Hr. Dahlggaard, har i Aar overfor den højtærede Statsminister atter rejst dette Spørgsmaal, og jeg haaber, at den højtærede Statsminister ikke maa have vendt det døve Øre til, men at han virkelig maa have opdaget den Henvendelse, der er sket til ham, og under den kommende Finanslovbehandling benytter Lejligheden til at